

## Översättning av modalitet – en studie av det svenska modal verbet *böra* och dess översättningsekvivalenter i estniskan

Anu Laanemets & Helena Mihkelson

Modalitet är en semantisk kategori som uttrycker situationens/handlingens möjlighet eller nödvändighet ur talarens perspektiv. I germanska språk, inklusive svenskan, räknar man generellt med en fast och avgränsad klass av modalverb/modala hjälpverb (Mortelmans, Boye & van der Auwera 2009). Estniskan, som är ett finsk-ugriskt språk, saknar en morfosyntaktiskt avgränsad klass av modalverb i den traditionella språkbeskrivningen (jfr EKG II 1993). Det finns dock redogörelser som föreslår en syntaktiskt avgränsad klass av modala (hjälp)verb (Kehayov & Torn-Leesik 2009, Erelt 2013). Vid sidan av verb med modal betydelse har man i estniskan ett morfologiskt modussystem och olika lexikaliska medel för att uttrycka modalitet.

I vårt föredrag kommer vi att fokusera på det svenska modal verbet *böra*. I analysen tar vi upp verbets olika modala betydelser och dess översättningsekvivalenter i estniskan. Det analyserade materialet kommer från en svensk-estnisk parallellkorpus (översättningskorpus) som består av utdrag från både skön- och facklitterära texter. I vår analys utgår vi från van der Auweras och Plungians (1998) modell av modala betydelser och i behandlingen av modal verbet *böra* i SAG (1999). De estniska modalverben analyseras utgående från Erelt (2013). Vi ska undersöka vilka estniska ekvivalenter som har använts för att översätta det svenska modal verbet *böra*. Därutöver vill vi redogöra för huruvida översättningsekvivalenterna är beroende av de olika typerna av modalitet (enligt van der Auweras och Plungians (1998) modell) eller av andra lingvistiska aspekter som till exempel negation, tempus, aspekt osv.

EKG II = Erelt, M. *et al.* (1993) *Eesti keele grammatika II. Süntaks*. Tallinn, Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.

Erelt, M. (2013) *Eesti keele lauseõpetus*. Tartu ülikooli eesti keele osakonna preprintid 4. Tartu: Bookmill. Supplementary Series/Volume 1. Tallinn: Estonian Academy Publishers.

Kehayov, P. & R. Torn-Leesik (2009) "Modal verbs in Balto-Finnic". I: Hansen & de Haan (eds.) *Modals in the languages of Europe*, Berlin-New York: Mouton de Gruyter, 363-401.

Mortelmans, T., K. Boye & J. van der Auwera (2009) "Modals in the Germanic languages". I: Hansen & de Haan (eds.) *Modals in the languages of Europe*, Berlin-New York: Mouton de Gruyter, 11-69.

SAG = Teleman, U., S. Hellberg & E. Andersson (1999) *Svenska Akademiens Grammatik*. Band IV, Kap. 32.

van der Auwera, J. & V. Plungian (1998) "Modality's semantic map". *Linguistic Typology* 1998: 2, 79-121.